

ΙΕ΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Απότμηση ανάγλυφης λουτροφόρου με παράσταση πολεμιστών που συγκρατούν τρόπαιο.
Περιοχή Αγίων Αναργύρων Κορωπίου 2001

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΚΩΡΩΠΙΑΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΚΩΡΩΠΙΑΣ

17- 20
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
2013

ΔΗΜΑΡΧΙΑΚΟ ΜΕΓΑΡΟ ΚΟΡΩΠΙΟΥ

Το εικονιζόμενο απότμημα επιτύμβιας λουτροφόρου από λευκό μάρμαρο (Α.Μ. Βραυρώνας ΒΕ. 3703) βρέθηκε το 2001 σε σωστική ανασκαφή σε συγκρότημα αρχαίων καμίνων και αποθετών κατά τις εργασίες για την κατασκευή της Αττικής Οδού, στη θέση της σημερινής γέφυρας του Ημικόμβου Μαρκοπούλου.

Οι πήλινες λουτροφόροι γενικά συνδέονται με δύο σταθμούς του ανθρώπινου βίου, το γάμο και το θάνατο. Όπως μαρτυρεί το όνομά τους, συνδέθηκαν στην αρχαία Αθήνα με τον εξαγνιστικό ρόλο του νερού κατά τις γαμήλιες τελετές. Χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, ως ταφικά αγγεία για όσους πέθαιναν άγαμοι, οπότε πιστευόταν ότι νυμφεύονταν τον Άδη. Μαρμαρίνες λουτροφόροι, όπως το παράδειγμά μας, χρησιμοποιήθηκαν κυρίως κατά τον 4^ο αι. π.Χ. ως ταφικά σήματα.

Η παράσταση του αγγείου μας απεικονίζει στρατιωτική σκηνή και πιο συγκεκριμένα την ύψωση τροπαίου από δύο πολεμιστές, που σώζονται ελλιπώς. Στο μέσο της επιφάνειας του λαιμού, επάνω σε σχηματοποιημένο φοινικόδενδρο, δύο στρατιώτες έχουν αναρτήσει πολεμική εξάρτηση (θώρακα, κράνος, λοξό ιμάντα, ζώνη, ξίφος -από το οποίο ορατή είναι μόνο η λαβή-, κοντό χιτώνα και δόρυ στην αριστερή πλευρά). Το τρόπαιο απεικονίζεται σε μετωπική όψη. Οι στρατιωτικές μορφές πλαισιώνουν το τρόπαιο και απεικονίζονται σε όψη ¾. Η μορφή αριστερά σώζεται από το ύψος της μέσης και επάνω, φέρει θώρακα και αναρτά τον οπλισμό με το υψωμένο δεξί χέρι. Από την αριστερή στρατιωτική μορφή σώζεται μόνο το αριστερό χέρι. Την παράσταση πλαισιώνουν στο λαιμό της λουτροφόρου δύο μεγάλοι έλικες σωζόμενοι ελλιπώς με συμπαγή οφθαλμό. Η ανέγερση τροπαίου έπεται από μια στρατιωτική νίκη συνίστατο στην ανάρτηση των όπλων των ηττημένων στο πεδίο της μάχης, είτε σε έναν κορμό δένδρου είτε επάνω σε έναν ξύλινο στύλο.

Κρίνοντας από τις αναλογίες, την κίνηση των μορφών και τη σχηματοποίηση του φυτικού διακόσμου, η λουτροφόρος χρονολογείται μετά το 350 π.Χ. και πάντως πριν από το 317-316 π.Χ. Τότε απαγορεύθηκε στην Αθήνα, από τον επιμελητή της πόλεως Δημήτριο Φαληρέα, η ανέγερση πολυτελών ταφικών μνημείων, για ένα από τα οποία ασφαλώς αποτελούσε επιτύμβιο σήμα η συγκεκριμένη λουτροφόρος.

**Μαρμάρινη επιτύμβια στήλη νεαρής γυναίκας,
400-390 π.Χ. από το Κορωπί Αττικής, Μητροπολιτικό Μουσείο Νέας Υόρκης**

Η νεαρή γυναίκα στηρίζεται στην αριστερή παραστάδα που πλαισιώνει την επιτύμβια στήλη σε στάση επηρεασμένη από ένα σύγχρονο με αυτήν γνωστό άγαλμα Αφροδίτης. Όπως το παιδί με τα περιστέρια σε μια στήλη που βρέθηκε στην Πάρο, το νεαρό κορίτσι φορά πέπλο χωρίς ζώνη, ανοιχτό στο πλάι. Τα μαλλιά είναι κομμένα κοντά σε ένδειξη πένθους. Κρατά κοσμηματοθήκη και πιθανώς είναι η νεότερη αδελφή της νεκρής ή η θεραπαινίδα της.

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Νικόλαος Παπαγιαννάκος
Αντιπρόεδρος: Κωνσταντίνος Πόγκας
Γενική Γραμματέας: Αικατερίνη Πέτρου
Ταμίας: Δημήτριος Πρόφης
Ειδική Γραμματέας - Υπεύθυνη ιστοσελίδας: Ελένη-Ελευθερία Γκάμα
Έφορος Βιβλιοθήκης: Δημήτριος Νικολάου
Αναπληρωτής Έφορος Βιβλιοθήκης: Νικόλαος Λεβαντής
Μέλος: Ελευθερία Παπαδάκη-Λάππα
Μέλος: Παρασκευή Τζαβούρη
Αναπληρωματικά Μέλη: Πέτρος Φιλίππου-Αγγέλου, Μαρία Κατσούλη

Επιστημονική Επιτροπή

Ελευθέριος Αλεξάκης: Δρ. Εθνολόγος, τ. Δ/ντής Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών
Ελένη Ανδρίκου: Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη της Β΄ ΕΠΚΑ
Ελευθέριος Βεκρής: Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός
Ελένη Γκίνη-Τσοφοπούλου: Αρχαιολόγος, Επίτιμος Διευθύντρια Αρχαιοτήτων
Γεώργιος Δερμάτης: Δρ. Ιστορικός
Σταύρος Ιατρού: Ηλεκτρολόγος Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Σεραφείμ Κόλλιας: Τοπογράφος Μηχανικός Ε.Μ.Π.
Σπύρος Λέκκας: Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Άννα-Ιωάννα Γουήλ-Μπαδιερίτακη: Αναπλ. Καθηγήτρια Παν/μίου Αθηνών
Κωνσταντίνος Μεθενίτης: Αναπλ. Καθηγητής, Τμήμα Χημείας Παν/μίου Αθηνών
Νικόλαος Παπαγιαννάκος: Αρχιτέκτων Ε.Μ.Π.
Ελευθερία Παπαδάκη-Λάππα: Δρ. Οικονομικής Ιστορίας, Κοινωνιολόγος
Κωνσταντίνος Πόγκας: τ. Δήμαρχος Λαυρίου
Δημήτριος Πρόφης: Οικονομικός Σύμβουλος
Αθανάσιος Στεφανής: Ερευνητής Ακαδημίας Αθηνών, Σύμβουλος - Καθηγητής
Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
Εμμανουήλ Τσαλικίδης: Πολιτικός Επιστήμων, Βιβλιοθηκονόμος
Πέτρος Φιλίππου-Αγγέλου: Αρχαιολόγος, Δήμαρχος Σαρωνικού
Ελπίδα Χαίρη: Δρ. Αρχαιολόγος, Αρχιτέκτων

Οργανωτική επιτροπή ΙΕ΄ Επιστημονικής Συνάντησης

Πρόεδρος: Αδαμαντία Μάλλιου
Μέλη: Αντώνης Γεωργάκης
Καλομοίρα Γεωργακοπούλου
Αγγελική Γκίκα
Μιχάλης Δήμας
Σαραφείμ Κωνσταντίνου
Τζωρτζίνα Λεβεντάκη
Σπύρος Λέκκας
Κερασσία Ντούνη
Νικόλαος Παυλίδης
Δημήτριος Πρόφης
Ιωάννης Πρόφης
Αγγελική Τσεβά

Αγαπητοί φίλοι

Η Εταιρεία Μελετών Νοτιοανατολικής Αττικής δημιουργήθηκε τον Ιούλιο του 1999. Έχει έδρα τα Καλύβια και γεωγραφικό αντικείμενο ενδιαφέροντος και μελέτης την περιοχή που εκτείνεται μεταξύ Υμηττού, Πεντέλης και Σουνίου.

Σκοπός της Εταιρείας είναι η έρευνα και μελέτη κάθε επιστημονικού ή πολιτισμικού θέματος που σχετίζεται με την περιοχή και τους κατοίκους της, όπως η συγκέντρωση, καταγραφή, διατήρηση, μελέτη και δημοσίευση του γλωσσικού, λαογραφικού, ιστορικού, αρχαιικού ή άλλου υλικού, καθώς και στοιχείων λαϊκής έκφρασης και τέχνης.

Η διοργάνωση των Επιστημονικών Συναντήσεων, που ξεκίνησαν το 1984 από τους τοπικούς πολιτιστικούς συλλόγους της περιοχής, αποτελεί πλέον θεσμό και κορυφαία εκδήλωση της Εταιρείας Μελετών ανά διετία. Η πρώτη προσπάθεια έγινε στα Καλύβια με αφορμή την έκδοση τιμητικού τόμου αφιερωμένου στη ζωή και το έργο του αρχαιολόγου Χρίστου Ν. Πέτρου-Μεσογιάννη. Βασικοί συντελεστές αυτής της Α΄ Επιστημονικής συνάντησης ήταν ο αείμνηστος γιατρός-φυσιοδίφης Γ. Χατζησωτηρίου, στον οποίο αφιερώθηκε η ΙΓ΄ Επιστημονική Συνάντηση, και οι αρχαιολόγοι Π. Φιλίππου-Αγγέλου και Ε. Κακαβογιάννης, στον οποίο αφιερώθηκε η ΙΔ΄ Επιστημονική Συνάντηση.

Η παρούσα Επιστημονική Συνάντηση αφιερώνεται αφενός στην ακούραστη αρχαιολόγο κυρία Όλγα Αποστολοπούλου-Κακαβογιάννη, αφετέρου στην αξέχαστη μορφή της Μαρίας Μιχαήλ-Δέδε.

Οι επόμενες συναντήσεις διοργανώθηκαν στα Καλύβια, Παιανία, Μαρκόπουλο, Κορωπί, Κερατέα, Λαύριο, Καλύβια, Σπάτα, Παλλήνη, Παιανία, Καλύβια.

Σήμερα, για δεύτερη φορά έπειτα από 17 χρόνια, πραγματοποιείται και πάλι στο Κορωπί.

Η Εταιρεία έχει στόχο την οργάνωση και λειτουργία βιβλιοθήκης-αναγνωστηρίου στην έδρα της για την εξυπηρέτηση των ενδιαφερομένων, την έκδοση περιοδικών, πρωτότυπων μελετών και συγγραμμάτων. Θεωρεί σημαντική την προκήρυξη διαγωνισμών συγγραφής επιστημονικών μελετών διαφόρων ειδικοτήτων, αλλά και ανάθεσης, εκτέλεσης και υλοποίησης έργων, προκειμένου να αναδειχθούν συμπερασματικές προτάσεις που αφορούν τη Ν.Α. Αττική.

Από τους άμεσους στόχους της Εταιρείας, ο πρώτος είναι ήδη σε εξέλιξη από το καλοκαίρι του 2008 και αφορά στη συντήρηση και πρώτη καταγραφή του ενιαίου ιστορικού αρχείου της περιοχής. Συγκεντρώνει τμήματα αρχείων του δήμου Μαρκοπούλου που αναφέρονται στον τόπο Δήμο Κρωπίας. Ως επιστέγασμα αυτής της προσπάθειας, η Εταιρεία Μελετών μετά την αφιέρωση της ΙΓ΄ Επιστημονικής Συνάντησης στον αείμνηστο Γ. Χατζησωτηρίου ανέλαβε την καταγραφή, ταξινόμηση και δημοσιοποίηση του αρχείου του με ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Εταιρείας Μελετών έπειτα από την ευγενική παραχώρηση της οικογένειάς του.

Παράλληλα, και άλλα αρχεία δημοτικών και συνεταιριστικών φορέων πρόκειται να βγουν για πρώτη φορά στο φως και να δοθεί η πρόσβαση για έρευνα διαμέσου του ιστοχώρου της Ε.Μ.Ε.Ν.Α.

Μέσα από τις προσπάθειες της Εταιρείας Μελετών και χάρη στη δραστηριότητα των μελών και των προσκεκλημένων της πιστεύουμε ότι θα αναδεικνύεται συνεχώς ό,τι καλύτερο έχει να παρουσιάσει η Νοτιοανατολική Αττική, στοχεύοντας στο αύριο χωρίς να λησμονούμε το χθες.

Νικόλαος Παπαγιαννάκος

Αρχιτέκτων

Πρόεδρος της Εταιρείας Μελετών Νοτιοανατολικής Αττικής.

ΙΕ΄ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΚΡΩΠΙΑΣ

ΠΕΜΠΤΗ 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2013

18:00 Προσέλευση

Προεδρείο: Οικονόμου Γεώργιος και Γκίκας Δημήτριος

18:30 Χαιρετισμοί

- Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής: Αδαμαντία Μάλλιου
- Πρόεδρος Εταιρείας Μελετών: Νικόλαος Παπαγιαννάκος
- Δήμαρχος Κορωπίου: Δημήτριος Κιούσης
- Περιφερειάρχης: Εκπρόσωπος
- Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μεσογαίας & Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Μαρία Μιχαήλ-Δέδε (1922-2001), Συγγραφέας - λαογράφος

Ομιλητές

Σεραφεΐμ Κόλιας, Άννα-Ιωάννα Γουήλ-Μπαδιεριτάκη, Πέτρος Φιλίππου-Αγγέλου

ΤΙΜΩΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Όλγα Κακαβογιάννη, επίτιμος διευθύντρια αρχαιοτήτων

Ομιλητές

Ελένη Ανδρίκου, Αικατερίνη Πέτρου, Κερασσία Ντούνη, Μαρία Στάθη

Κεντρική Ομιλήτρια: Όλγα Κακαβογιάννη

«Στοιχεία για τον ιδιωτικό και τον δημόσιο βίο στον Μυρρινούνα,
έναν αγροτικό αρχαίο δήμο της Αττικής»

21:00 Αγροτικός Συνεταιρισμός Κορωπίου

- Φωτογραφική Έκθεση «Μνήμες Τρύγου».
- Επίσκεψη στο εμφιαλωτήριο του 1967.
- Άνοιγμα νέων κρασιών – κέρασμα με τοπικά προϊόντα από τους σπουδαστές της σχολής Chef-d'oeuvre.

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η (Α)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (κλασική περίοδος)

Προεδρείο: Ανδρίκου Ελένη και Πέτρου Αικατερίνη

- 17:30 Ντούνη Κερασσία, Μέξη Μαρία, Αρχαιολόγοι της Β΄ ΕΠΚΑ,
Αρχαίος Δήμος Παιανίας Υπένερθεν, Νεότερες ανασκαφικές έρευνες.
- 18:10 Δέδες Λιώνης, Αρχαιολόγος της Β΄ ΕΠΚΑ
«Γκιουβέτσια, καπάκια και αλογάκια» (ευρήματα του Δυτικού νεκροταφείου στο Μαρκόπουλο).
- 18:30 Κατσαβού Μαρία-Χριστίνα, Αρχαιολόγος της Β΄ ΕΠΚΑ,
Ταφικά ευρήματα από την επέκταση δικτύου ύδρευσης στη Μερέντα Μαρκοπούλου Μεσογαίας.
- 18:50 Λαζάρ Δήμητρα, Αρχαιολόγος,
Κατάλοιπα αγροικίας στο Δήμο Γέρακα Αττικής.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

- 19:30 Λυγκούρη-Τόλια Ευτυχία, πρώην προϊσταμένη της ΚΣΤ΄ ΕΠΚΑ,
Αναγνωστοπούλου Άννα-Μαρία, αρχαιολόγος της ΚΣΤ΄ ΕΠΚΑ,
Γιαμαλίδη Μαίρη, αρχαιολόγος της ΚΣΤ΄ ΕΠΚΑ,
Συρογιάννη Αλεξάνδρα, αρχαιολόγος της ΚΣΤ΄ ΕΠΚΑ,
Νταϊφά Κορνηλία, αρχαιολόγος,
Λουρεντζάτου Ιουλία, αρχαιολόγος,
Η συστηματική ανασκαφή στη θέση Άγιος Νικόλαος Πάλλων, στη Βούλα. Πρώτα συμπεράσματα.
- 19:50 Στάθη Μαρία, Αρχαιολόγος της Β΄ ΕΠΚΑ,
Νέα ευρήματα προϊστορικών και ιστορικών χρόνων από ανασκαφές στα Σπάτα.
- 20:10 Παπαδημητρίου Γεώργιος, Ομότιμος Καθηγητής Ε.Μ.Π.,
Μία νέα άποψη για τα λεγόμενα «ελικοειδή πλυντήρια» του Λαυρίου και τις μεταλλουργικές διεργασίες που συνδέονται με αυτά.
- 20:30 Γκινάλας Μιχάλης, Αρχαιολόγος,
Αρχαία νεκροταφεία στη θέση Γυαλού του Δήμου Σπάτων.
- 20:50 Πέτρου Αικατερίνη, Αρχαιολόγος,
Πρόσφατες ανασκαφικές έρευνες στο Δήμο Μαρκοπούλου.
- 21:10 Δημητριάδου Ειρήνη, Δρ. Αρχαιολόγος,
Άστυ και Χώρα: η σχέση της Αθήνας και της Νοτιοανατολικής Αττικής κατά την Αρχαϊκή περίοδο.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ Δ.Σ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 18/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1^η (B)

ΤΟΜΕΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

Προεδρείο: Αλεξάκης Ελευθέριος και Δέδε Ελένη

- 17:30 Ιατρού Γεώργιος, Μαθηματικός,
Η στάση του ημερήσιου και περιοδικού τύπου στη διάρκεια του αγώνα των κατοίκων της Κερατέας κατά του ΧΥΤΑ 1996-2013.
- 17:50 Κιούση Βάσω, Διευθύντρια του ΕΚΤ & Π.,
Γεφυρώνουμε μορφές λαϊκού πολιτισμού της περιοχής μας με το σήμερα μέσω της υλοποίησης προγραμμάτων και έκδοσης αυθεντικού υλικού. Η περίπτωση του Νίκου και Γιασεμή Σαραγούδα και του Δημήτρη Μακρή.
- 18:10 Μαρμάνη Φωτεινή, Υπ. Δρ. Κοινωνιολογίας,
Η διάσταση του φύλου στη διερεύνηση αναγκών των αιτούντων άσυλο που διαβιούν στις δομές προσωρινής διαμονής αιτούντων άσυλο αλλοδαπών στην περιοχή της Αττικής - Συμπεράσματα έρευνας.
- 18:30 Παπαδάκη-Λάππα Ελευθερία, Δρ. Οικονομικής Ιστορίας, Κοινωνιολόγος,
Το ιδιωτικό και το δημόσιο συμφέρον. Η περίπτωση της Λαυρεωτικής.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

- 19:00 Αλεξάκης Ελευθέριος, Δρ. Εθνολόγος, Λαογράφος, Κοινωνικός Ανθρωπολόγος, τ. Δ/ντής Ερευνών Ακαδημίας Αθηνών,
Καρυστινοί και άλλοι Ευβοείς στη Λαυρεωτική (1870-2000).
- 19:20 Μιχοπούλου Άννα-Ευφροσύνη, Ερευνήτρια Ιστορίας των Γυναικών και Τοπικής Ιστορίας,
Μια δασκάλα από το Κορωπί. Η διαδρομή της Μαρίας Καραμπάτσου (γ. Πάσχου) στον 20ό αιώνα.
- 19:40 Νικολάου Δημήτριος, Βιβλιοθηκονόμος,
Το αμπελουργικό ζήτημα στην Αττική από το 18ο στον 20ο αιώνα.
- 20:00 Ανθής Κωνσταντίνος, Οινολόγος,
Από τον ρητινίτη οίνο στη ρετσίνα μεσογείων. Η ιστορία συνεχίζεται...

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2^η (Α)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (προϊστορικοί χρόνοι)

Προεδρείο: Κακαβογιάννη Όλγα και Νάζου Μαργαρίτα

- 09:30 Δρ. Μαυρίδης Θεοφάνης, Αρχαιολόγος, Εφορεία
Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας Ν. Ελλάδος/ΥΠ.ΠΟ.Α.,
**Μία αυτοτελής ενότητα συμφραζομένων. Τα πρώτα στοιχεία της
έρευνας στο σπήλαιο Πανός Κερατέας.**
- 09:50 Νάζου Μαργαρίτα, Αρχαιολόγος,
**Ο οικισμός Ψηλοκορυφή και οι επαφές του με την Ανατολική
Αττική, τις Κυκλάδες και την Αίγινα κατά την 4^η και 3^η χιλιετία π.Χ.**
- 10:10 Γκινάλας Μιχάλης, Αρχαιολόγος, Στάθη Μαρία, Αρχαιολόγος της
Β΄ ΕΠΚΑ, Ζγουλέτα Ζωή, Αρχαιολόγος,
**Οικισμός Νεολιθικής εποχής στην περιοχή «Γυαλού» στα Σπάτα
Αττικής.**
- 10:30 Σπηλιωτακοπούλου Ιωάννα, Αρχαιολόγος, Κουρτέση-Φιλιππάκη Γ., Επ.
Καθηγήτρια Προϊστορικής Αρχαιολογίας,
**Λιθοτεχνίες της ΠΕΧ από τη Νότια και Νοτιοανατολική Αττική:
παλιές και νέες προσεγγίσεις.**

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ Δ.Σ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 2^η (Β)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΡΧΕΙΑΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ: Βεκρής Ελευθέριος και Γκινοσάτης Παναγιώτης

- 09:30 Αδάμ Αικατερίνη, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Εκπαίδευση Ενηλίκων,
Ελληνικός Πολιτισμός ΕΑΠ, Μουσικός,
**Η Ψαλτική τέχνη στα Μεσόγεια. Από το χτες στο σήμερα και το
αύριο.**
- 09:50 Ράπτης Δημήτριος, Τελειόφοιτος Τμήματος Λαϊκής & Παραδοσιακής
Μουσικής, ΤΕΙ Ηπείρου Άρτα,
**Η μουσική και οι μουσικοί στην Κερατέα των Μεσογείων Αττικής,
1900-1980.**
- 10:10 Αγγελής, π. Τιμόθεος, Θεολόγος - Ιερωμένος, πατήρ Ιεράς Μονής Αγίας
Αικατερίνης,
Εγκαίνια χριστιανικών Ναών στην περιοχή της Κερατέας.
- 10:30 Παναγιώτου Προκόπιος, Δικηγόρος,
**Τα παρεκκλήσια και εξωκκλήσια των Μεσογείων και το
ιδιοκτησιακό τους καθεστώς - Το παράδειγμα του Μαρκόπουλου.**

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 3^η (Α)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Προεδρείο: Χατζηδημητρίου Αθηνά και Ντούνη Κερασία

- 10:50 Ζούβελου Παναγιώτα, Αρχαιολόγος της Β΄ ΕΠΚΑ,
Παλλήνη, παλαιές και νέες ανασκαφές συνθέτουν την αρχαία τοπογραφία.
- 11:10 Ανδρίκου Ελένη, Δρ. Αρχαιολόγος, Αναπλ. Δ/ντρια της Β΄ ΕΠΚΑ,
Η μυκηναϊκή περίοδος στα Μεσόγεια και τη Λαυρεωτική.
- 11:30 Τσαραβόπουλος Άρης, Αρχαιολόγος,
Παπαθανασίου Ντίνα, Αρχαιολόγος,
Τεχνικά Έργα και κτιριακές κατασκευές σε περιοχές του Δήμου Σαρωνικού από τα Νεολιθικά χρόνια έως τη Ρωμαιοκρατία.
- 11:50 Βρεττού Ειρήνη, Αρχαιολόγος,
Ταφικές πρακτικές σε μυκηναϊκό τάφο των Γλυκών Νερών.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ Δ.Σ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 3η (Β)

ΤΟΜΕΑΣ: ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Προεδρείο: Γουήλ-Μπαδιεριτάκη Άννα-Ιωάννα και Νικολάου Δημήτριος

- 11:00 Πρόφης Ιωάννης, Ζωγράφος-Λαογράφος-Συγγραφέας,
Σημειολογικές ερμηνείες στο αντίδοτο της μαγείας του «δεσίματος» του γαμπρού.
- 11:20 Μάργαρη Ζωή, Δρ. Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας - Εθνολόγος,
Ερευνήτρια, Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας - Ακαδημία Αθηνών,
Η περίπτωση του «Πανηγυριού του Αγίου Πέτρου» στα Σπάτα.
- 11:40 Γουήλ-Μπαδιεριτάκη Άννα-Ιωάννα, Αν. Καθηγήτρια Λαογραφίας
Πανεπιστημίου Αθηνών,
Οι απροσδόκητες ομοιότητες συγκεκριμένων κεντητικών μοτίβων των παραδοσιακών νυφικών ενδυμασιών της Αττικής με αντίστοιχες λαών της ανατολικής Ευρώπης και οι πιθανές καταβολές τους.
- 12:00 Πρόφης Ιωάννης, Ζωγράφος-Λαογράφος-Συγγραφέας,
Τσεβά Αγγελική, Εικαστικός καλλιτέχνης,
Το φυτό μανδραγόρας στα Μεσόγεια (τοπωνυμία-λαογραφία) και ο μανδραγόρας στην τέχνη.
- 12:20 Τσεβά Αγγελική, Εικαστικός καλλιτέχνης,
Το κεντημένο τριγωνικό σχήμα του Μεσογείτικου σιγκουνιού και ο συμβολισμός του.

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4^η (Α)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ (ιστορική περίοδος)

Προεδρείο: Στεφανής Αθανάσιος και Χαίρη Ελπίδα

- 12:20 Παπαφλωράτου Ελένη, Αρχαιολόγος της ΛΕ΄ ΕΠΚΑ,
Αρχαιότητες της περιοχής Κορωπίου στη διασπορά.
- 12:40 Γκικάκη Μαίρη, Δρ. Αρχαιολόγος,
Νομίσματα από την Υστερορωμαϊκή Νεκρόπολη στη θέση Πλάκες Σουνίου.
- 13:00 Χατζηδημητρίου Αθηνά, Δρ. Αρχαιολογίας της Β΄ ΕΠΚΑ,
Αττικές αρχαιότητες σε μουσεία του εξωτερικού: ανιχνεύοντας τις διαδρομές διαφυγής τους.
- 13:20 Σκαράκη Βασιλική, Αρχαιολόγος της Β΄ ΕΠΚΑ,
Σύγχρονη μουσειολογική προσέγγιση στα αναβαθμισμένα μουσεία της Νοτιοανατολικής Αττικής.
- 13:40 Καπετάνιος Ανδρέας, Αρχαιολόγος, της Β΄ ΕΠΚΑ,
Λάγια Άννα, Ανθρωπολόγος, Πανεπιστήμιο
του Σικάγου, Γιαννακοπούλου Παρθενία, Ανθρωπολόγος, Research
Fellow at Tokyo Metropolitan Institute of Gerontology, Department of
Epidemiology,
**Βιοαρχαιολογική προσέγγιση πολλαπλών ταφών της ύστερης
αρχαιότητας από τη Λαυρεωτική.**
- 14:00 Ιωάννα Γκουρτζιούμη, Αρχαιολόγος της Β΄ ΕΠΚΑ,
«Ας γίνουμε αρχαιολόγοι» (εκπαιδευτικό πρόγραμμα).
- 14:20 Γεωργάκης Σταμάτιος, Πρόεδρος Αγρ. Συν/σμού Κορωπίου, Διπλ.
Ακαδ. Πλοιάρχων Ε.Ν, Τελειόφ. ΕΑΠ/Ελλ. Πολιτισμός, Σεμιν.
Αρχαιομετρίας/Παν/μιο Αιγαίου,
Αρχαία ελαιόδενδρα της Ανατ. Αττικής.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ Δ.Σ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 4η (Β)

ΤΟΜΕΑΣ: ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗ

Προεδρείο: Παπαδάκη-Λάππα Ελευθερία και Πόγκας Κωνσταντίνος

- 13:00 Βλάχος Ιωάννης-Ανδρέας, Συγγραφέας - Ερευνητής,
Το τοπωνύμιο «Θορικός» - Μία θρησκευολογική προσέγγιση.
- 13:20 Μαρμάνη Μαριλένα, Ιστορικός-Αρχαιολόγος-υπ. Δρ. Ε.Μ.Π.,
Διεθνής Εμπειρία: παραδείγματα πόλεων του εξωτερικού που παρουσιάζουν ομοιότητες με την πόλη του Λαυρίου. Η αξιοποίηση των μεταλλευτικών τους χώρων ή των παλαιών βιομηχανικών τους εγκαταστάσεων.
- 13:40 Κεκροπούλου Μαρία, Δρ. Ιστορίας,
Λαύριο: οι εμπνευστές της μεταλλευτικής ανάπτυξης και η ιδεολογία του κατά τον 19ο αιώνα.
- 14:00 Μαρκουλή-Μποντιώτη Αθανασία, Τραπεζικός, Φιλολόγος-Ιστορικός, Δρ. Ε.Μ.Π.,
Μόλυνση περιβάλλοντος από τη λειτουργία της Γαλλικής Εταιρείας Μεταλλείων Λαυρίου (Γ.Ε.Μ.Λ.). Προτάσεις και τρόποι αντιμετώπισης από τη Γ.Ε.Μ.Λ. και από το Τ.Π.Π.Λ.

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 5^η (Α)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

**(βυζαντινή - μεταβυζαντινή
περίοδος)**

Προεδρείο: Γκίνη-Τσοφοπούλου Ελένη και Κουτελάκης Χάρης

- 18:00 Χαίρη-Παπαγιαννάκου Ελπίδα, Δρ. Αρχαιολόγος, Αρχιτέκτων
Ο ρόλος των πύργων στη Νοτιοανατολική Αττική.
- 18:20 Παπαγιαννάκος Νικόλαος, Αρχιτέκτων Ε.Μ.Π.,
Τυπολογική εξέλιξη των Τρουλαίων Βυζαντινών Ναών από τον 10ο έως τον 13ο αιώνα στα Μεσόγεια.
- 18:40 Κουτελάκης Χάρης, Αρχαιολόγος, Δρ. Βυζαντινής Αρχαιολογίας,
Ναοί της Ενωτικής περιόδου στην Αττική - Το παράδειγμα της Αγ. Τριάδας στο "Αγγελήσι" Μαρκοπούλου.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΝ Δ.Σ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 5η (Β)

ΤΟΜΕΑΣ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Προεδρείο: Δερμάτης Γεώργιος και Πρόφης Δημήτριος

- 17:00 Στεργίου Σπύρος, Ζωγράφος, Εκπαιδευτικός, Δρ. Ιστορίας Τέχνης Α.Π.Θ., Καθηγητής Ανωτάτ. Εκ. Ακαδ. Αθήνας, Διδάσκων στον τομέα διαχείρισης κειμηλίων,
Η σύζευξη του λογικού και του παράλογου στοιχείου σε Σαρακατσάνικη ιστορία πάθους.
- 17:20 Ιατρού Δημήτριος, Γραφίστας, Πτυχιούχος Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του ΕΑΠ - Τμήμα Ελληνικού Πολιτισμού,
Κέφαλος: ένας μύθος στις δυτικοευρωπαϊκές τέχνες.
- 18:00 Μουζάκης Στυλιανός, Πολιτικός Μηχανικός, Ιστορικός, Ερευνητής,
Το λιμάνι των Πρασιών - Πόρτο Ράφτη: οι απεικονίσεις του στους Πορτολάνους και στη Χάρτα του Ρήγα.
- 18:20 Σεραφείμ Κόλλιας, Τοπογράφος μηχανικός, Γιάγκου Μαρία, Αρχιτέκτων μηχανικός,
Η πολεοδομική εξέλιξη της πόλεως του Κορωπίου από τα μέσα του 18ου αιώνα μέχρι σήμερα - Οριοθέτηση του Ιστορικού Κέντρου.
- 18:40 Σάκκα-Θηβαίου Μαργαρίτα, Αρχιτέκτων, επιστημονική συνεργάτιδα των Αρχείων Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής του Μουσείου Μπενάκη.
Οικογένεια Θεοδωράκη 19ος - 20ός αιώνας: Ύδρα, Αλεξάνδρεια, Καρελάς.

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 19/10/2013

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 6η (Α)

ΤΟΜΕΑΣ: ΑΝΘΡΩΠΟΣ και ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Προεδρείο: Λέκκας Σπύρος και Σεραφείμ Κόλλιας

- 19:00 Χασάπης Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ,
Βιοκαταλυτική παραγωγή kompost-εδαφοβελτιωτικών από κλαδέματα.
- 19:20 Στουραϊτης Αλέξανδρος, Πτυχιούχος Τμήματος Χημείας, ΕΚΠΑ, Μεθενίτης Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ,
Η Ποιότητα του Αέρα στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής.

- 19:40 Φραγκίσκος Αντώνιος, Ομ. Καθηγητής Ε.Μ.Π. Σχολής Μεταλλειολόγων Μηχανικών, τ. Πρύτανης,
Διαμόρφωση (αποκατάσταση) παραλίας Κυπριανού.
- 20:00 Παγούνης Βασίλειος, Αναπλ. Καθηγητής Τμήματος Τοπογραφίας Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Ανδριτσάνος Β., Επίκ. Καθηγητής Τμήματος τοπογραφίας Τ.Ε.Ι. Αθήνας,
Τοπικά υψομετρικά Δίκτυα Αναφοράς και Ελέγχου.
- 20:40 Τζίμα Αικατερίνη, Τελειόφοιτη φοιτήτρια Διατροφολογίας,
Παρατεταμένη συστημική επισιτιστική κρίση στην Ελλάδα (στα χρόνια της δημοσιονομικής σταθερότητας και προσαρμογής). Τρόποι αποφυγής της συνεπαγόμενης ανθρωπιστικής κρίσης στην Ανατολική Αττική.

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2013

ΠΡΩΙ

Περίβολος Ι. Ν. Αγ. Λουκά (Λαμπρικά)

Ώρα 10:30

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα: «Ταξιδεύοντας στο παρελθόν των Λαμπρικών»,
Ιωάννα Γκουρτζιούμη, Αικατερίνη Πέτρου, Αρχαιολόγοι της Β΄ ΕΠΚΑ.

Ώρα 11:30

Ξενάγηση από την κ. Ελένη Γκίνη-Τσοφοπούλου, Επίτιμο Διευθύντρια Αρχαιοτήτων.

ΑΠΟΓΕΥΜΑ

Αμφιθέατρο Δήμου Κορωπίου: ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ώρα 17:30

Συζητήσεις όλων των θεματικών ενοτήτων βάσει των συμπληρωμένων και κατατεθειμένων εντύπων παρέμβασης.

Ώρα 19:30

Συμπεράσματα ΙΕ΄ Ε.Σ.Ν.Α.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Οινοποιείο «Αναγνώστου»

- Έκθεση εικαστικών καλλιτεχνών Μεσογείων: Ζωγραφική, Γλυπτική, Φωτογραφία.
- Εγκαίνια έκθεσης **Τετάρτη 16 Οκτωβρίου 2013 ώρα 19:30.**
- Παρουσιάσεις **«Οίνων διαδρομές»** από την Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελώνα Αττικής (ΕΝ.Ο.Α.Α.).

Διάρκεια έκθεσης και παρουσιάσεις «Οίνων διαδρομές»
από 16 μέχρι και 20 Οκτωβρίου 2013 & ώρες 19:30 – 21:00.

Διοργάνωση

Εταιρεία Μελετών
Νοτιοανατολικής
Αττικής

Δήμος Κρωπίας

Συμμετοχή

Αγροτικός
Συνεταιρισμός
Κορωπίου,

Ένωση
Οινοπαραγωγών
Αμπελώνα
Αττικής,

Αναγνώστου,

Chef-d'oeuvre.

Χορηγοί Επικοινωνίας

mesogianews.gr

Αγ. Λουκάς, Λαμπρικά Κορωπίου
Μονόχωρος Σταυρεπίστεγος Ναός – 12^{ος} αιώνας

Ο ναός βρίσκεται στο δρόμο που οδηγεί από το Κορωπί στη Βάρη, σε απόσταση οκτώ χιλιομέτρων περίπου από το Κορωπί, στην τοποθεσία που είναι από τους μεσαιωνικούς χρόνους γνωστή με το όνομα Λαμπρικά.

Στη σημερινή του μορφή, πρόκειται για έναν μονόχωρο σταυρεπίστεγο ναό, η ίδρυση του οποίου-κατά τον καθηγητή Μπούρα- ανάγεται στον 12ο αιώνα. Σύμφωνα πάντα με τον Χαρ. Μπούρα, η σημερινή μορφή του ναού δεν φαίνεται να είναι και τόσο παλιά. Προφανώς πρόκειται για το αποτέλεσμα της μετασκευής του αρχικού κτίσματος, του οποίου μόνο μερικά τμήματα διατηρούνται σήμερα. Τα μορφολογικά στοιχεία που έχουν σωθεί από τον αρχικό ναό βρίσκονται στον καμαροσκεπή και υπερωψωμένο νάρθηκα στα δυτικά. Τα στοιχεία αυτά είναι: η πλινθοπερίκλειστη τοιχοποιία, τα οδοντωτά γείσα καθώς και τα μεγάλα πεταλόμορφα τόξα των ανοιγμάτων στις τρεις πλευρές.

Οι τοιχογραφίες που έχουν διατηρηθεί στο εσωτερικό του ναού είναι αξιόλογες και ανήκουν σε τρεις διαφορετικές φάσεις, μεταβυζαντινές έως και νεώτερες.

Μετά τις τελευταίες εργασίες συντήρησης και αποκατάστασης από την 1η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, αποκαλύφθηκαν σπαράγματα από την αρχική διακόσμηση, πιθανότατα του 13ου αιώνα.

Στο ναό έχουν εντοιχισθεί πολλά αρχαία μέλη.

Δεν θα πρέπει να υπήρχε γλυπτός διάκοσμος στο αρχικό μνημείο, όπως τεκμαίρεται από την απουσία γλυπτών από τη μεσοβυζαντινή εποχή.

Ο ναός αποτελούσε το καθολικό μιας Μονής της Εκκλησίας των Αθηνών, η οποία προφανώς ταυτίζεται με τη Μονή που αναφέρεται σε πράξη του πάπα Ιννοκεντίου του Δ', στα 1209, εποχή κατά την οποία η Αττική βρισκόταν υπό την κυριαρχία της γαλλικής δυναστείας των De la Roche. Αυτό είναι και το μοναδικό ιστορικό στοιχείο που υπάρχει μέχρι σήμερα για το ναό αυτό.

Σε μικρή απόσταση δυτικά του ναού βρίσκεται το γυναικείο μοναστήρι της Αγίας Τριάδας, το καθολικό της οποίας αποτελείται από ένα σύμπλεγμα τεσσάρων ναυδρίων κατάγραφων από μεταβυζαντινές τοιχογραφίες, ενώ όλη η περιοχή είναι πράγματι κατάσπαρτη από λείψανα κτισμάτων διαφόρων εποχών. Το σύμπλεγμα μεταβυζαντινών μνημείων, εκτός των τεσσάρων ναυδρίων που προαναφέρθηκαν, αποτελούν οι μεταβυζαντινοί ναίσκοι των Αγ. Κωνσταντίνου και Ιωάννη του Πρόδρόμου, καθώς και η μεταβυζαντινή φάση του Αγίου Λουκά. Επίσης, βυζαντινό μνημείο της περιοχής του Αγίου Λουκά αποτελεί και ο ερειπωμένος ναός του Αγίου Κοσμά.

Λαμπρικά: Ονομασία της περιοχής που εκτείνεται νότια του Κορωπιού και η οποία περιλαμβάνει σημαντικά βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία. Πολλοί μελετητές που στηρίχθηκαν σε φιλολογικές μαρτυρίες, επιγραφικό υλικό και λείψανα μελών που εντοπίστηκαν στην περιοχή, αναφέρουν ότι εδώ απλωνόταν ο αρχαίος δήμος των Καθ' Ὑπερθεν Λαμπρών. Η επιβίωση του παλαιού αυτού ονόματος φαίνεται να επιβιώνει και στη σημερινή ονομασία Λαμπρικά. Στα μεσαιωνικά χρόνια θα πρέπει να υπήρχε εδώ ανθηρός μεσαιωνικός οικισμός. Η ύπαρξη και μεταβυζαντινών λειψάνων επιβεβαιώνεται τόσο από μαρτυρίες περιηγητών του 17ου αιώνα, όσο και από τα ίδια τα κατάλοιπα της ανθρώπινης δραστηριότητας που είναι και σήμερα ορατά σε μεγάλη έκταση στην περιοχή: φρέατα, σιροί, ημιερείπωμένα λιθοκτίστα κτίσματα, όστρακα άβαφων κυρίως αγγείων, αλλά και διάσπαρτο οικοδομικό υλικό από διαλυμένα κτίσματα, που σε πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε για ξερολιθιές.

Ελένη Γκίνη-Τσοφοπούλου
Αρχαιολόγος, Επίτιμος Διευθύντρια Αρχαιοτήτων

Διαδρομές σε Βυζαντινά Μνημεία των Μεσογείων
Υπ. Πολιτισμού-1ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων